

РЕШЕНИЕ

№ 34608

гр. София, 22.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в публично заседание на 13.10.2025 г. в следния състав:

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **6790** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ вр. чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба на А. А., ЕГН [ЕГН], чрез адв. Т., с посочен съдебен адрес: [населено място], [улица], ет.1, кант.103 срещу Решение № 2153-21-134/20.05.2025г. на директора на ТП на НОИ С.-град с което е отхвърлена жалбата му срещу Разпореждане № [ЕГН]/27.01.2025г. на ръководителя на ПО при ТП на НОИ С.-град с което му е отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, считано от 04.11.2024г.

Твърди се допуснато нарушение на производствените правила, противоречие с материално-правни разпоредби и несъответствие с целта на закона, като отменителни основания на акта. И по-конкретно:

Не са взети предвид внесените от жалбоподателя осигурителни вноски за 2001г., 2008г. и от 2011г. до 2018г. Неправилно не са взети предвид внесените изравнителни вноски за периодите 2014г., 2018г., 2019г. и 2021г. Тези обстоятелства са довели до неправилно изчисление на индивидуалния коефициент, а оттам и на размера на лична пенсия за ОСВ. В този смисъл жалбоподателя следва да се счита за осигурен за времето за което е внесъл дължимите вноски съобразно пар.1 т.3 изр. 3 от ДР на КСО. Жалбоподателят твърди, че е довнесъл дължимите осигурителни вноски съобразно чл.6 ал.9 вр. ал.8 КСО, като за 2011г. е внесена сумата 210,24лв., за 1012г.-1559,52, за 2013г.-1155,20лв., за 2014г.-460,80лв., за 2015г.-859,20лв., за 2016г.-886,72лв., за 2017г.-330,86лв., за 2018г. – 303,24лв., за 2019г.-1092,24лв., за 2020г.-881,34, за 2021г. – 1354,20лв., за 2022г. – 568,32лв. и за 2023г. – 37лв.

Твърдението, е за периодите 2014г., 2017г., 2019г. и 2021г. вноските не са взети предвид, защото са били некоректно подадени в частта месечен осигурителен доход от трудова дейност, жалбоподателя оспорва като несъставомерно, тъй като дори и да е вярно, то АО е следвало да даде указания за корекция на допадените вноски. В тази връзка е нарушена и нормата на чл.36 АПК в която връзка се позовава на решение по адм.д. № 3558/2023г. на ВАС.

Ответната страна изразява становище за неоснователност на жалбата с аргументи, аналогични с изложените в оспорваният акт.

С оглед проверката по чл. 158 от АПК, съдът счита, че процесната жалба е редовна, като подадена при спазване изискванията за форма съдържание и приложения. В съответствие с критериите по чл.159 от АПК, съдът намира същата за допустима, като подадена от активно легитимирано лице, в срока и срещу подлежащ на обжалване акт по чл.118 ал.1 от КСО и при липса на отрицателни процесуални предпоставки.

По съществото на спора, с оглед твърденията на страните и предметът на служебна проверка, съдът установи и приема:

Със заявление № 2113-21-8169 от 04.11.2024г. жалбоподателя е поискал да му бъде отпусната лична пенсия за ОСВ. С писмо от 06.11.2024г. до ТП на НОИ е поискано потвърждение на данните за ОСВ върху които са внасяни дължимите от него осигурителни вноски. В отговор е изготвена служебна бележка от 20.11.2024г. с посочване месечен осигурителен доход по години.

Във връзка с правото на пенсия и с горецитираното разпореждане на жалбоподателя е отпусната пенсия за ОСВ с признат осигурителен стаж от Първа категория в размер на 02г.6м. и 6дни придобит в периода 25.08.1987г.-01.03.1990 в ГСУ на МВР и осигурителен стаж от Трета категория – 36г.8м. и 14 дни или общо осигурителен стаж превърнат към Трета категория – 40г., 10м. и 24дни.

В рамките на оспорването по административен ред и с обжалваното решение, директора на ТП на НОИ С.-град, след извършена повторно проверка е приел, че относно дължимите вноски от 01.01.2000г. до 03.11.2024г. няма промяна в обстоятелствата. За периодите 2014г., 2017г., 2019г. и 2021г. е зачетен авансов осигурителен доход, тъй като данните са некоректно подадени в частта месечен осигурителен доход от трудова дейност и внесените вноски са в непълен размер.

Посочено е, че съгласно чл.41 НПОС/в сила от 01.01.2017г./ осигурителния стаж и осигурителния доход се установяват в осигурителни книжки, в които се посочва времето и дохода върху който лицата са били осигурени, като за времето след 01.01.2016г. самоосигуряващите се лица установяват тези данни въз основа внесени дължими осигурителни вноски в системата на НОИ. Съгласно чл.10 ал.1 КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упажняват трудова дейност по чл.4 КСО и за който са внесени дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването и. Позовал се е на пар.1 т.3 изр.3 от ДР на КСО по силата която норма самоосигуряващите се лица се считат за осигурени само за времето пред което са внесени дължимите осигурителни вноски. Дължимите от тези лица вноски се внасят авансово по реда чл.6 ал.8 КСО и се дължат авансово върху месечен осигурителен доход между минималния размер на дохода определен със ЗБДОО за съответната година.

Така и по силата на чл.1 ал.2 от Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица-при запозване, прекъсване, възобновяване или прекратяване на трудова дейност се подава декларация по образец, подписана от самоосигуряващото се

лица в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелството. Декларация за пресъване на давността не се подава за периодите по чл.9 ал.2 т.5 КСО. С оглед изложеното е прието, че претенцията на А. А. е неоснователна.

На тази база съдът приема:

Според предвиденото в легалната дефиниция за понятието "осигурено лице" в § 1, ал. 1, т. 3 от ДР на КСО "осигурено лице" е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1 КСО и за което са внесени или дължими осигурителни вноски. Съобразно разпоредбата на чл. 10, ал. 1 КСО, осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 КСО, и за който са внесени или дължими осигурителни вноски, и продължава до прекратяването ѝ.

Реалното упражняване на трудова дейност е съществен елемент от фактическият състав на разпоредбата, като същият е безспорен между страните, респ. следва да се приеме за установен от органа и наличен по отношение на жалбоподателя.

В тази ситуация за изхода от спора релевантни са въпросите – вансяни ли са осигурителни вноски за претендираните периоди, респ. донасяни такива и то по установения ред, алтернативно – при грешка в начина на деклариране – обосновано ли не/зачетеното на този факт.

Съгласно чл. 41, ал. 1 НПОС осигурителният стаж и осигурителният доход на самоосигуряващите се лица, се установява с осигурителни книжки, в които се посочват времето, през което лицата са били осигурени, и доходът, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски. За времето след 31 декември 2006 г. самоосигуряващите се лица могат да установяват осигурителен стаж и осигурителен доход и въз основа на данните за внесените дължими осигурителни вноски, съдържащи се в информационната система/регистрите на НОИ. За времето след 1 януари 2016 г. самоосигуряващите се лица установяват осигурителен стаж и осигурителен доход въз основа на данните за внесените дължими осигурителни вноски, съдържащи се в информационната система/регистрите на НОИ.

По силата на чл.33 ал.5 т.7 КСО НОИ поддържа информационна система на осигурените лица...въз основа на данните предоставени от НАП.

От своя страна започването, прекъсването, възобновяването или прекратяването на всяка трудова дейност, за която е регистрирано самоосигуряващото се лице се установява с декларация по утвърден образец от изпълнителния директор на Национална агенция за приходите и подписана от самоосигуряващото се лице в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелството - чл. 1, ал. 1 и 2 от Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица, българските граждани на работа в чужбина и морските лица. В подадената декларация изрично се посочва от самоосигуряващото се лице вида на упражняваната дейност. В следващата алинея 3, е въведено изискването за деклариране на вида осигуряване да се извърши в 7 дневен срок от настъпване на обстоятелството.

В настоящият казус и с оспорваното решение е прието, че за периодите 2014г., 2017г., 2019г. и 2021г. е зачетен само авансов осигурителен доход, тъй като данните са некоректно подадени в частта месечен осигурителен доход от трудова дейност и внесените вноски са в непълен размер.

От процесният акт обаче не става ясно защо не са зачетени допълнително внасяните вноски. Същите не са обсъдени изобщо. Възражението на ответника, че наличието на такива вноски се твърди за първи път в рамките на съдебното обжалване е неоснователно,

тъй като при справка по административната преписка съдът установи, че с жалбата си до ръководителя на ТП на НОИ С.-град срещу посоченото разпореждане, жалбоподателят изрично твърди, че изравнителните вноски за 2001г., 2008г. и от 2011г. до 2023г. включително, не са били взети предвид при постановяване оспорваното разпореждане. В тази връзка решаващият орган е следвало да провери възражението му, респ. да му даде указания да представи допълнителна информация в тази връзка и да изясни не/наличието на претендираният факт.

По делото са представени и подавани от лицето декларации образец 6 с отразено плащане по осигуряване за фонд Пенсии, както и справка от НАП за задълженията и плащанията по периоди във връзка с подадени декларации обр.6. Същите третират период, предшестващ подаването заявление за пенсиониране, респ. административния орган е можел да ги изиска и вече при непредставянето им да приеме възражението за неоснователно, респ. да прецени, че същите, макар и представени не удостоверяват претендираното право.

С решенето на директора на ТП на НОИ С.-град в тази връзка е посочено единствено, че „данните са некоректно подадени в частта месечно сигурителен доход от трудова дейност и внесените осигурителни вноски са в непълен размер“. Така посоченото от административния орган не представлява фактическо установяване, а констатация. И то констатация налагаща правоизключващо /правото на пенсия в претендирания размер/ волеизявление. За съда обаче е напълно неясно върху какво почива тя, респ. на какво се базира волеизявлението. В т.ч. защо е прието, че данните са некоректно подадени, така, че не следва да бъдат зачетени, както и защо внесените вноски са в непълен размер, респ. налице ли е разлика между внесено и дължимо и в какво се изразява тя. Очевидно, горестоящият административен орган е бил сезиран с жалба предполагаща проверка относно изравнителните вноски, проверка, която процесният акт не обективира. На възражението е отговорено голословно. А при липса на подобни обсъждания и в посоченото разпореждане съдът не може да проконтролира законосъобразността на волеизявлението на органа.

В този смисъл съдът приема, че е налице нарушение на разпоредбата на чл.35 АПК, изразяваща се в неизясняване и необсъждане на изрично направени възражения и твърдени факти от заявителя. Пренесена на плоскостта на КСО тази разпоредба намира отражение в парвомощията на директора на ТП на НОИ С.-град по чл.117 ал.3 КСО – произнасяне с мотивирано решение. При невъзможност да се постанови мотивирано решение предл. второ на посочената норма от КСО предоставя възможност на органа да отмени разпореждането, като върне преписката за ново разглеждане от компетентния административен орган, когато не са изяснени всички обстоятелства, отнасящи се до издаване на разпореждането.

Дотук изложеното позволява да се заключи, че наместо изясняване на спорното обстоятелство – налице ли са до внесени вноски, неправилно ли са декларираните те и защо и с оглед какво са в непълен размер, административния орган се е задоволил просто да „констатира“ такова обстоятелство без да обоснове констатацията си. В хипотеза като процесната съдът не може да реши делото по същество на претендираното материално право, защото не може и не следва да прави заместващи фактически установявания и да гради констатации на тяхна база за първи път в рамките на съдебно производство.

Възраженията на ответника в тази връзка, че законосъобразността на акта се преценява към момента на постановяването му са принципно верни. Липсата на възможност обаче да

бъде проконтролирана тази законосъобразност налага отмяна на акта и изпращане преписката на директора на ТП на НОИ за повторно произнасяне при излагане на ясни фактически констатации и изводи върху тях, т.е. обосновка на акта позволяваща преценка неговата законосъобразност.

В заключение следва да се посочи още, във връзка с твърдението на ответника, че представените в хода на съдебното производство платежни нареждания и декларации обр.1 и обр.6 не представляват документи по смисъла на чл.41 ал.1 НПОС, че:

Визираната норма на чл. 33 ал.5 т.7 КСО предвижда поддържане на система на осигурените лица въз основа на данните от НАП. В процесното решение, а и в процесното разпореждане, изобщо не е обсъждано не/наличието на такива данни. Успоредно с това, при наличието на възражение за извършени плащания на допълнителни вноски към НАП за визираните периоди, ответника е длъжен не просто с оглед нормата на чл.35 АПК, но и с оглед нормата на чл.33 ал.5 т.7 КСО да извърши проверка за да бъде установено реалното функциониране на системата при подаване и отразяване на данни, респ. липсата на такива данни да бъде вменимо в отговорност на частно-правният субект. Водещият принци за определяне правото на пенсия и нейният размер е наличието на вноски, като редът за внасянето им е пред НАП. Оттам нататък, макар изградената система и регистри да пораждат известна презумпция за вярност на постъпилите, респ. отразени факти/арг. чл.41 НПОС/, то тази презумпция не е необорима. И при наличие на ясно възражение за такива плащания компетентния орган е длъжен да извърши проверка и изиска данни от заявителя, което не е сторено. И което е довело до голословност на констатацията за некоректно подадени данни и непълен размер на вноските.

Съдът, в съответствие с ТР № №16 от 31.ІІІ.1975 г., ОСГК /приемащо, че мотивите могат да бъдат изложени отделно акта, в друг документ приложен към него по преписката/ подложи на анализ и изготвените справки от информационната система на НОИ и събраните допълнително данни във връзка с разпоредената проверка. Видно от справките „декларацията е маркирана като грешна: 11 Има данни в колона 4, липсват данни в к.5.1 до 5.6 в Таблица 1“. Посочен е и общия размер на осигурителния доход за 2014, 2017 г., 2019 г., 2021 г. и 2022 г.

При анализ на таблиците съдът не може да приеме, че същите съдържат мотиви обосноваващи констатацията, защото:

На първо място - колона 5.1 навсякъде е попълнена, с изключение на 2014 г., където е попълнена колона 5.3/и двете част от „месечен осигурителен доход от трудова дейност“ като подвидове/. За 2014 г. единствено не е попълнена колона 5.1, като наместо нея е попълнена колона 5.3 „свободна професия и занаятчийска дейност“. В този смисъл не е необходимо да се попълва 5.1. „едноличен търговец“, 5.2. „собственик или съдружник в ТД, колона 5.4. „лице извършващо патентна дейност“ и 5.5. „без трудови правоотношения, вкл. управление на ЮЛНЦ...“. Всъщност липсващите колони са попълнени с отразен доход 0. При липса на друг доход лицето няма как да посочи различна стойност. Неясно е за съдът защо се приемат колоните за непопълнени.

На второ място колона 5.6 изобщо липсва, такава не съществува в справките, респ. на нея не може да се извършва валидно позоваване, така, както е сторено.

На трето място в справките е посочен общия осигурителен доход върху който се донасят вноски за всяка от годините. Същевременно обаче никъде не е посочено колко е внесено, респ. доведено, респ. защо доведеното не следва да се зачита и отчетено ли е изобщо то. Напротив, от изявленията на ответника в производството, в унисон с

оспорваното решение, еднозначно се налага извода, че доведенесоното изобщо не е отчетено. В тази връзка наличните по дело справки не могат да обосноват липсата на мотиви към решението на директора на ТП на НОИ С.-град. Съдът счита, че не следва да извършва допълнителен анализ на визираните справки защото по този начин извършва съпоставка и анализ на данни, неизвършени от административния орган.

В писмото на директор на дирекция „Краткосрочни плащания и контрол“ до директора на дирекция „Пенсии“ при ТП на НОИ С.-град във връзка с повторно извършената проверка е посочено, че данните са некоректно подадени в частта месеченосигурителен доход, като „съгласно указанията за попълване на таблица 1 е посочено, че месечния осигурителен доход от трудова дейност в колони от 5.1. до 5.4 се определя като сумата в ред 13 на тези колони, се разделя на броя на месеците, през които е упражнявана дейността“. При преглед на таблиците съдът установи, че ред 13 е попълнен навсякъде. Освен това изложеното в писмото основание е коренно различно от посоченото в самите таблици липсващо попълване на колони от 5.1. до 5.6. В този смисъл напълно неясно е какво е взел предвид директора на ТП на НОИ за да приеме липсата на коректно подадени данни в частта месечен осигурителен доход – липсата на ред 13 или липсата на данни в колони 5.1. до 5.6 и оттам – налице е реално такава липса и какво отражение дава тя върху заявлението и претендираното материално право.

При този изход от спора жалбоподателят има право на разноски съобразно нормата на чл.143 ал.1 АПК. Същите за предявени в размер на 1500лв. срещу който размер е отправено възражение за прекомерност.

Видно от изрично изразеното от процесуалният представител на жалбоподателя, Наредбата регламентираща заплащането на адвокатската работа ясно разписва дължимостта на вознагражденията в подобни казуси, като следва да бъде отчетена инфация съобразно 2021г., както и сложността, имуществения интерес и проведените две съдебни заседания по делото и намерението му за ангажиране на експертиза. Жалбоподателят, от сво я страна, в о.с.з. лично заявява, че даже счита това вознаграждение за ниско.

Ответната страна е възразила с искане възнаграждението да бъде намалено до минималното, като надвишава трикратно размерът му по чл.8.2 от Наредбата..

На тази база съдът съобрази и приема:

Безспорно жалбоподателят е бил представляван от процесуален представител, упълномощен с надлежно пълномощно и представен по делото договор да правна защита и съдействие с уговорен размер на вознаграждението 1500лв. Сщият съдът квалифицира като доказателство за заплащането им, като договора има характер на разписка в тази си част.

Успоредно с това и с решение от 25 януари, 2024г. по дело С-438/22, „Ем акаунт БГ“ ЕООД, ECLI:EU:C:2024:71, Съдът на ЕС постанови, че член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските вознаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочения член 101, параграф 1, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба по отношение на страната, осъдена да заплати съдебните разноски за адвокатско вознаграждение, включително когато тази страна не е подписала никакъв договор за адвокатски услуги и адвокатско вознаграждение.

Постановено е още, че националният съд не следва да се считан обвързан от минимални размер на разноските, изчислени съобразно минимума по Наредба № 1/2004г, предвид

антиконкурентна същност на подзаконовия акт.

На база на изрично постановеното от СЕС, подобен автоматизъм не обосновава сам по себе си законосъобразност и основателност на една претенция за разноси. В този смисъл съдът следва да откаже да приложи съответните норми на Наредба № 1/2004г.

Следвайки установените критерии за справедливост на възнаграждението през призмата на неговата фактическа и правна сложност, съдът приема, че делото не представлява предизвикателство обосноваващо подобен размер на възнаграждението.

По делото е проведено едно съдебно заседание, не са събирани допълнително доказателства извън наличните по преписката и в този смисъл делото не може да се приеме като такова с фактическа сложност. Конкретните основание за отмяна на акта - допуснато нарушение на производствените правила, изразяващо се в необсъждане на относими възражения и твърдения на страната и извършване дължима проверка, както и липса на мотиви – надлежно обективирани фактически установявания налагащи конкретна правна квалификация, са били предмет на анализ и произнасяне от страна на ВАС в редица решения. В тази връзка е налице съдебна практика предоставяща ориентир относно разрешаване на правният спор, поради което не може да се приеме, че делото разкрива и правна сложност обосноваваща подобен размер на възнаграждението.

Следвайки критериите за справедливост и като отчете несъмнено положения труд в рамките на надлежно учредено процесуално представителство, но като приема, че реално извършеното в рамките на откритото съдебно заседание се припокрива като съдържание с депозираната жалба, а намерението за ангажиране на експертиза не е равнозначно на допусната и проведена такава в т.ч. и чрез задаване въпроси към вещо лице и изразяване становище по заключението, съдът счита, че в полза на жалбоподателя следва да бъде присъдена сумата от 500лв.

Така формираното заключение в частта за разноските по никакъв начин не рефлектира върху отношенията между доверител и довереник и поетите помежду им договорни ангажименти, още повече, че самият жалбоподател счита възнаграждението за ниско в която връзка разполага с пълната свобода да възмезди пълномощника си допълнително, без това да ангажира ответната страна.

С оглед изложеното и на основание чл.118 ал.1 и чл.172 ал.2 предл.второ от АПК, Административен съд София-град,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-134/20.05.2025г. на директора на ТП на НОИ С.-град.

ИЗПРАЩА на директора на ТП на НОИ С.-град преписката по жалба на А. А. срещу Разпореждане № [ЕГН]/27.01.2025г. на ръководителя на ПО при ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне при спазване указанията, дадени с мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на А. А., ЕГН [ЕГН] сумата от 500/петстотин/ лева, съдебно-деловодни разноси.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВАС в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Съдия:

